

Ovocnář/ovocnářka (kód: 41-005-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Ovocnář; Pěstitel zahradnických plodin
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Poznávání ovocných druhů	3
Množení ovocných rostlin	3
Výsadba ovocných dřevin včetně ošetření po výsadbě	3
Ošetřování ovocných rostlin ručním nářadím a pomocí mechanizace	3
Řez ovocných dřevin na trvalém stanovišti	3
Přihnojování ovocných rostlin	3
Aplikace přípravků na ochranu rostlin proti chorobám a škůdcům ovocných rostlin	3
Sklizeň, třídění, skladování a expedice ovoce a jeho úpravy pro prodej	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 23.12.2025

Kritéria a způsoby hodnocení

Poznávání ovocných druhů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit předložené ovocné druhy	Praktické předvedení
b) Popsat stanovištní nároky určených ovocných druhů	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Množení ovocných rostlin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat způsoby množení ovocných druhů a předvést vegetativní rozmnožování	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit vliv podnože na růstové vlastnosti naštěpované odrůdy, rozdíl mezi vegetativně a generativně množeny podnožemi	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Výsadba ovocných dřevin včetně ošetření po výsadbě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat jednotlivé typy výsadeb	Ústní ověření
b) Vysvětlit činnosti prováděné při podzimní a jarní výsadbě	Ústní ověření
c) Vysadit ovocný strom a ovocný keř v odpovídajících podmínkách	Praktické předvedení
d) Ošetřit vysázené dřeviny po výsadbě a zdůvodnit prováděnou činnost	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ošetřování ovocných rostlin ručním nářadím a pomocí mechanizace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést ošetřování ovocných rostlin ručním nářadím a zdůvodnit význam jednotlivých činností	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zapojit kultivační nářadí za traktor	Praktické předvedení
c) Kultivovat meziřádkový prostor pomocí traktoru a přípojného nářadí	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řez ovocných dřevin na trvalém stanovišti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést řez ovocných stromů podle druhu, odrůdy a pěstitelského tvaru stromu, zdůvodnit provedené zásahy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést řez ovocných keřů a vysvětlit provedené zásahy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést tvarování ovocného stromu v období výchovného řezu s využitím technických pomůcek a zdůvodnit prováděné úkony	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit význam a zásady provádění letního řezu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přihnojování ovocných rostlin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat vhodné druhy hnojiv, hnojiva rozdělit a provést přihnojení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat zásady bezpečné práce při manipulaci s hnojivy	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Aplikace přípravků na ochranu rostlin proti chorobám a škůdcům ovocných rostlin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologický postup při míchání a aplikaci přípravků na ochranu ovocných rostlin	Ústní ověření
b) Popsat a provést základní údržbu a seřízení rosiče	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Namíchat postřik podle zadání	Praktické předvedení
d) Provést postřik ovocných dřevin	Praktické předvedení
e) Dodržet zásady BOZP při manipulaci s přípravky na ochranu rostlin	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sklizeň, třídění, skladování a expedice ovoce a jeho úpravy pro prodej

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat pojmy sklizňová a konzumní zralost u jednotlivých ovocných druhů a určit zralost předložených vzorků ovoce	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Roztřídit předložené plody a vysvětlit zásady třídění a manipulace s ovocem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Připravit ovocné plody pro expedici nebo pro následné skladování	Praktické předvedení
d) Zdůvodnit význam probírky ve vztahu ke kvalitě sklizených plodů a popsat způsoby provádění probírek	Ústní ověření
e) Upravit a připravit jednotlivé druhy ovoce pro prodej včetně vyhotovení výdejky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Uchazeč o zkoušku musí být dále držitelem platného dokladu:

- řidičské oprávnění skupiny T

Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

U odborné způsobilosti **Poznávání ovocných druhů** bude uchazeči předloženo 10 vzorků z následujících druhů: jablůň (*Malus domestica*), hrušeň obecná (*Pyrus communis*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), višně obecná (*Prunus cerasus*), slivoň švestka (*Prunus domestica*), meruňka obecná (*Prunus armeniaca*), broskvoň obecná (*Prunus persica*), ořešák královský (*Juglans regia*), líska obecná (*Corylus avellana*), ostružiník maliník (*Rubus idaeus*), ostružiník (*Rubus*), dřín obecný (*Cornus mas*), rakytník řešetlákový (*Hippophae rhamnoides*), jahodník (*Fragaria x ananassa*), rybíz červený (*Ribes rubrum*), rybíz černý (*Ribes nigrum*), srstka angrešt/angrešt (*Ribes uva-crispa*), kdouloň obecná (*Cydonia oblonga*), kanadská borůvka (*Vaccinium corymbosum*), morušovník (*Morus*), bez černý (*Sambucus nigra*), jeřáb obecný (*Sorbus aucuparia*).

Odrůdové rozlišení nebude požadováno. Položkami mohou být vedle olistěných i neolistěných větví, listy, květy, plody i suché přírodniny, herbářové položky. Pro splnění kritéria uchazeč určí minimálně 7 předložených položek. Pro správné určení je nutné uvést latinský nebo český název rodu. Pro splnění kritéria b) uchazeč uvede nároky určených rodů na stanoviště – půda včetně pH, nároky na vláhu, mrazuvzdornost, odolnost vůči chorobám a škůdcům.

U odborné způsobilosti **Množení ovocných rostlin** v kritériu a) uchazeč připraví minimálně 50 ks řízků a předvede štěpování v minimálním počtu 10 ks.

U odborné způsobilosti **Výsadba ovocných dřevin včetně ošetření po výsadbě** v kritériu a) uchazeč popíše základní pěstitelské tvary ovocných dřevin a rozdíl mezi intenzivními a extenzivními způsoby pěstování. V kritériu b) uchazeč vysvětlí rozdíl mezi jarním a podzimním termínem výsadby s uvedením jejich výhod a nevýhod. Uchazeč dále uvede a vysvětlí způsoby zabezpečení výsadby proti poškození zvěří a vysvětlí význam opory (dočasné nebo i trvalé). V kritériích c) a d) uchazeč vysadí a ošetří po výsadbě 1 ovocný strom a 1 ovocný keř.

U odborné způsobilosti **Ošetřování ovocných rostlin ručním náradím a pomocí mechanizace** ošetří uchazeč plochu

minimálně 10 m². V rámci kritéria a) uchazeč provede potřebné kultivační práce: okopávku, odplevelování, rytí, hrabání, a zdůvodní význam jednotlivých činností. U kritéria c) uchazeč provede meziřádkovou kultivaci minimálně 50 m délky. Zkoušející zvolí jednu z odpovídajících činností, například plečkování, mulčování, vyhrnování větví a podobně.

U odborné způsobilosti **Řez ovocných dřevin na trvalém stanovišti** v kritériu a) uchazeč provede řez u 2 ovocných stromů, v kritériu b) uchazeč provede řez u 3 ks ovocných keřů. V kritériích a) a b) je požadováno provedení udržovacího řezu a slovní doplnění různých způsobů řezu. S ohledem na roční období v závislosti na termínu zkoušky bude v předjarním, podzimním a zimním období prováděn řez jaderovin, v jarním a letním období bude prováděn řez na peckovinách. Důležitou součástí ověření kritéria je uchazečovo doprovodné vysvětlení záměru řezu.

U odborné způsobilosti **Přihnojování ovocných rostlin** je v kritériu hodnocení a) požadováno provedení přihnojení na ploše minimálně 10 m².

U odborné způsobilosti **Aplikace přípravků na ochranu rostlin proti chorobám a škůdcům ovocných rostlin** v kritériu b) uchazeč předvede základní údržbu rosiče, tedy výměnu trysky, filtru a těsnění. V kritériích c) a d) uchazeč bude pracovat jen s přípravky běžně dostupnými pro malospotřebitele, protože v případě zkoušky ani výuky není toto použití pokládáno za „komerční profesní užití přípravků na ochranu rostlin“. Zkoušející také může modelově využít jen ve vodě rozpustné látky, které nepodléhají kontrolám a regulacím, například potravinářskou barvu, manganistan draselný a podobně. V kritériu d) uchazeč provede vlastní postřik na ploše 6 m².

U odborné způsobilosti **Sklizeň, třídění, skladování a expedice ovoce a jeho úpravy pro prodej** v kritériu b) a c) se předloží k ověření 2–10 kg plodů v závislosti na druhu, zejména pak na velikosti plodů. V kritériu e) uchazeč uloží jednotlivé druhy ovoce do přepravních obalů a vyhotoví výdejku.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnotícího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zahradník a střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zahradnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zahradnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zahradnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- e) Profesionální kvalifikace Ovocnář/ovocnářka (41-005-H) a střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgány stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.mze.gov.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- intenzivně obhospodařovaný ovocný sad o výměře minimálně 0,5 ha
- zkušební místnost se stolem a židlemi
- traktor s rotačním kypřičem
- ruční zahradnické nářadí: sadařské pilky, pákové nůžky dvousečné, zahradnické dvousečné nůžky, zahradnické nože, pomůcky pro tvarování ovocných rostlin
- zářadový postřikovač – rosič
- 10 vzorků (položek) pro poznávání: olistěné i neolistěné větve, listy, květy, plody i suché přírodniny, herbářové položky
- sortiment ovocných dřevin stáří do 10 let, pro množení minimálně jeden ovocný strom a 2 ovocné keře, pro výsadbu minimálně jeden ovocný strom a jeden ovocný keř, k řezu minimálně 2 ovocné stromy a 3 ovocné keře, minimálně 2 kg plodů
- spotřební materiál pro zabezpečení zkoušky: hnojiva, přípravky pro ochranu rostlin, štěpařský vosk, ochranné pomůcky, materiál pro výsadbu rostlin
- výdejka

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 11 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem zemědělství a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Ovocnářská unie ČR
- Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace
- Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně
- Ovocná školka Litenčice, spol. s r. o.

Hodnotící standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.